Lausunto

29.9.2022

Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Talousvaliokunta tiistai 29.9.2022 klo 13.00 / HE 76/2022 vp / Asiantuntijapyyntö

HE 76/2022 vp luonnonsuojelulaiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi luonnonsuojelulaki. Lain uudistaminen on tarpeen, koska muu lainsäädäntö, ohjauskeinot ja hallinto ovat muuttuneet nykyisen luonnonsuojelulain voimassaoloaikana.

Keskeiset huomiot

Uuden lain rakenne ja sen useat pykälät säilyvät sisällöllisesti pitkälti ennallaan, mutta lakia täydennetään ja tarkistetaan monilta osin. Tämän perusteella esityksellä katsotaan olevan monelta osin vain vähäisiä vaikutuksia. Lain tuominen muuttuneiden muun lainsäädännön, ohjauskeinojen, käytössä olevien käytäntöjen ja hallinnon tasalle on kannatettavaa. Myös ehdotetut uudet säädökset ovat lähtökohtaisesti kannatettavia, kunhan niiden toteuttamiskelpoisuutta, kohtuullisuutta ja vaikutuksia arvioidaan laajasti ja monipuolisesti. Siirtymässä tulee tarvittaessa tukea erityisesti niitä tahoja, joille uusien vaatimusten toteuttaminen voi aiheuttaa kohtuuttomia kustannuksia, etenkin voimaantulon alkuvaiheessa.

Vaatimuksia olisi tärkeä laatia ja vaikutuksia arvioida erikseen eri kokoluokan yrityksille; esimerkiksi suunnittelun tietovaatimuksesta seuraavan toimeenpanosuunnitelmien laatimisen aiheuttamat lisäkustannukset voivat olla kohtuullisia ja toteutettavissa suurille yrityksille, mutta kohtuuttomia esimerkiksi alle 10 hengen mikroyrityksille. Samasta syystä myös tukien kohdistamisessa tulisi ottaa huomioon mahdollisten lisäkustannusten suuruus suhteessa yritysten kokoon ja toiminnan laajuuteen.

Esityksen vaikutusarviot on kuitenkin valmisteltu jossain määrin sekavasti. Esimerkiksi erilaisia yritysvaikutuksia löytyy eri paikoista, eikä niitä kaikkia ole esitetty kootusti yritysvaikutukset-osiossa. Myös vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen on arvioitu jossain määrin epäselvästi. Näin ollen esityksen kokonaisvaikutuksista edes tietyn osa-alueen kuten yritysten osalta ei saa helposti kunnollista kokonaiskuvaa.

Kiinteistöverovapauden laajentamisesta:

Keväällä lausuntokierroksella olleeseen kiinteistöverotuksen arvostamisuudistukseen sisältyi kannatettava ehdotus luonnonsuojelualuiden

kiinteistöverovapauden laajentamisesta kattamaan voimassa olevan luonnonsuojelulain 24 §:n 1 momentin 4 kohdan lisäksi voimassa olevan lain 29 § (suojellut luontotyypit) ja 47 § (lajien esiintymispaikkojen suojelu). Olisi tärkeää, että luonnonsuojelulain uudistamisen yhteydessä kiinteistöverolakiin tehtävät muutokset vastaisivat laajuudeltaan kiinteistöverotuksen arvostamisuudistusta koskevaan hallituksen esitysluonnokseen (VM115:00/2018) sisältyneitä ehdotuksia.

Luonnonsuojelulain 24 §:n nojalla suojellut luonnonsuojelualueet vapautettiin pääministeri Marinin hallituksen ohjelman mukaisesti kiinteistöverosta 1.1.2021 voimaan tulleella lailla 1060/2020. Valtiovarainvaliokunta totesi hallituksen esityksestä HE 169/2020 vp antamassaan lausunnossa VaVM 28/2020 vp, että asiantuntijakuulemisessa oli nostettu esiin tarve tarkastella myös muiden luonnonsuojelulain perusteella suojeltujen kohteiden verokohtelua yhdenmukaisuuden lisäämiseksi. Esimerkkeinä tällaisista kohteista mainittiin luonnonsuojelulain mukaisten rajauspäätösten mukaiset luontotyypit ja niiden kiinteistöt. Valiokunta totesi tältä osin yhtyvänsä esitettyyn huomioon. Ympäristöministeriö on esittänyt, että verosta vapautettaisiin myös voimassa olevan luonnonsuojelulain 29 §:n ja 47 §:n nojalla suojellut alueet.

Suomen Yrittäjät esittää, että valiokunta kiinnittäisi huomiota edellä mainittuun, jotta vastaavat muutokset voitaisiin toteuttaa tämän esityksen yhteydessä. **Esitteillä olevan lain pykälien 66 § (suojellut luontotyypit) ja 79 § (suojeltavien eliölajien esiintymispaikkojen suojelu) nojalla suojellut alueet olisi hyvä sisällyttää kiinteistöverosta vapautettaviin alueisiin.** Asia olisi tärkeä myös sen vuoksi, että kiinteistöverotuksen arvostamisuudistusta koskeva hanke siirtyy seuraavalle hallituskaudelle, joten sen yhteydessä mainittuja muutoksia ei tällä hallituskaudella voida tehdä.

Suomen Yrittäjät

Roope Ohlsbom
Ekonomisti